

Skjøtselplan for Renslo, slåttemark , Gol kommune, Buskerud fylke.

Norsk Landbruksrådgiving Østafjells 2012:

PLAN/PROSJEKTANSVARLIG: Knut Volland

OPPDRAGSGIVER: Fylkesmann i Buskerud, miljøvernavdelingen

LITTERATURREFERANSE (for skjøtelsesplanen): Knut Volland. 2012, skjøtelsesplan for Renslo, slåttemark

Innhold

A. Generell del	3
Om slåttemark generelt	3
Slåttemarksutforminger på Østlandet	3
Generelle råd ved skjøtsel og restaurering av verdifulle slåttemarker	5
B. Spesiell del: (se veiledning til tabellen nederst i dokumentet)	7
SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)	7
OMRÅDEBESKRIVELSE (For Naturbase og som grunnlag for skjøtselsplanen)	7
SKJØTSELSPLAN	9
Kilder:	10
Artsliste	14

A. Generell del

Om slåttemark generelt

Slåttemarker er areal som blir regelmessig slått. Seminaturlig slåttemark, eller såkalt natureng, er slåttemarker som er forma gjennom rydding og lang tids tradisjonell slått. De er ofte overflatelydda, men ikke oppdyrka eller tilsådde i seinere tid, og stort sett *ikke* eller *veldig lite* gjødsla. De blir slått seint i sesongen. Slåttemarkene ble eller blir gjerne høstbeita, og kanskje også vårbeita. Hvordan slåttemarkene har vært skjøtta varierer noe fra sted til sted, og hvor man er i landet.

Slåttemark er urte- og grasdominert og oftest svært artsrik. Den kan være åpen eller tresatt. Tresatte slåttemarker med styvingstrær som blir høsta ved lauvving er i dag svært sjeldne. Disse kalles lauvenger. De ble gjerne beita om våren, slått en gang seint om sommeren og høstbeita. I tillegg ble greinene på trærne høsta til lauvfôr med et tidsintervall på 5-8 år. I gammel tid spilte også myr en viktig rolle som slåtteareal (slåttemyr). De fleste jordvannsmyrene i Norge har tidligere vært slått, men myrslåtten tok stort sett slutt alt for lenge siden, og fantes bare noen få steder fram til slutten av 1950-åra. Gjengroing av slåttemyr går vel og merke langsomt, så flere myrer bærer i dag likevel preg av denne høstinga. Det er registrert få lauvenger og slåttemyrer som fortsatt er i hevd.

Dei ulike slåttemarkene hører til våre mest artsrike naturtyper med meget stor betydning også for andre organismer enn karplanter. Rundt 70 prosent av dagsommerfuglene våre er for eksempel knytta til åpen engvegetasjon (særlig urterik slåttemark) og ei rekke vadefugler bruker strandenger (slått eller beita) som hekkeområder og rasteplasser ved trekk. I tillegg har slåttemarker stor betydning for mange trua beitemarksoppper.

Slåttemarker kan ikke enkelt byttes ut med beitemarker, da de inneholder vegetasjonstyper og flere arter som ikke holder stand i beite. I sammenligning med beitemarker har de det høyeste artsmangfoldet per m² og i tillegg de største bestandene av flere trua engarter.

De tradisjonelle slåttemarkene er bærekraftige økosystem, og har vært et nøkkelelement i norsk landbruk i tusener av år. Gjennom historia har de vært, og vil i framtida også være, viktige "levende genbanker". Gjennom 1900-talet har de havnet blant de mest trua naturtypene vi har.

Slåttemarksutforminger på Østlandet

Den store variasjonen i vår slåttemarksvegetasjon i Norge er foreløpig bare delvis kartlagt. I det følgende har vi likevel forsøkt å peke på noen utforminger av slåttemarksvegetasjon som kan sees som karakteriske for Østlandet og dermed gir denne regionen et særskilt forvaltningsansvar. Vi gir også eksempler på noen verdifulle lokaliteter:

Telemark er kjerneområde for søstermarihånd. I Svartdal-Hjartdalbygdene, Seljord og Hjartdal kommuner, finnes flere orkidérike slåttemarkar med store søstermarihåndforekomster. Engene kan defineres som flekkgrisøreng (boreal slåtteeng) med arter som småengkall, storblåfjær, marinøkkel, lifiol, skogmarihånd, brudespore, kvitkurle, grønnekurle og stortveblad. I tillegg er vårmarihånd, rødflangre, hjertegras, handmarinøkkel, storengkall og ormetunge registrert i noen av dem. Noe tørrere tjærebloomeng finnes også i Svartdal-Hjartdal med bl.a. søstermarihånd, prestekrage, tiriltunge, hårsveve, rødknapp, flekkmure, marinøkkel, gjeldkarve og engkvein. En viktig slåttemarklokalitet med en stor søstermarihåndbestand er også registrert i Flekstveit i Tokke. Den boreale slåttemarka (flekkgrisøreng) er skogtraktenes blomsterenger og fine utforminger finnes også bl.a. i Oslo og Akershus på Nordli, Eidsvoll, med innslag av bl.a. grov nattfiol, brudespore, flekkgrisøre, hjertegras, vill-lin og marinøkkel og på Sør-Kringler på Nannestad der det finnes en rekke rødlistede sopparter. Også Rajesetra i Kongsberg kommune i Buskerud har fine slåtteenger med mye søstermarihånd, samt marianøkleblom, harerug, storblåfjær, flekkgriseøre, dunkjempe og gjeldkarve. Veirubloomst, sandarve og vanlig marinøkkel er også funnet i tørrenger på Rajesetra.

Østlandets største solblombestand er registrert på Mikkeldrud i Aurskog-Høland i Oslo og Akershus. Lokaliteten har vært slått kontinuerlig i ca. 300 år og er meget artsrik med arter som bakkesøte, brudespore, flekkmarihånd, flekkgrisøre, marinøkkel og rødknapp. En annen meget artsrik lokalitet i Aurskog-Høland er Lysaker. Der vokser bl.a. flekkgrisøre, brudespore, enghaukeskjegg, bakkesøte, vanlig nattfiol, prestekrage og knollerteknapp. På flere av disse lokalitetene finnes den boreale enga (flekkgrisørenga) i mosaikk med tørr-frisk fattigeng (som også kan være meget artsrik) og/eller skogstorkenebb-ballblomenger (frisk, næringsrik eng). Denne boreale engtypen er frodigere enn flekkgrisøreng. Dette er fjelltraktenes og Nord-Norges blomsterenger. I sør er de kulturavhengige (først og fremst knyttet til slåttemark) og på sterk tilbakegang. Særlig viktige lokaliteter finnes i den sør-vestligste delen av ballblomens utbredelsesområde for eksempel i Telemark i Svartdal-Hjartdalområdet.

Nevnes bør også Bøenseter i Aremark i Østfold; her vokser bl.a. bakkesøte, stavklokke, marinøkkel, gullkløver, nattfiol, harerug, blåknapp, solblom, enghaukeskjegg og griseblad. Gode insektforekomster med flere nye arter for Norge er også registrert her. I Hedmark finnes flere enger innen Gravberget-området i Våler kommune. Karakteristiske arter for disse engene er småengkall, knollerteknapp, prestekrage, gulaks, karve og harerug samt skogmarihånd, hvitbladtistel og ballblom i enkelte friskere partier. Disse engene er fortsatt i hevd ved slått og har ikke blitt gjødslet. I Stange kommune finnes rikere engtyper ved Oppset med bl.a. brudespore, flekkgriseøre, solblom og storblåfjær. Stjerneområder med artsrik frisk fattigeng, boreal slåtteeng og/eller frisk næringsrik eng finnes også i Buskerud i øvre Numedal og Hallingdal. Rygh-setra i Nedre Eiker, som skjøttes av Naturvernforbundet, bør også nevnes.

I Oslofjorden finnes rester av slåttemarkar på kambrosilur bl.a. på Hovedøya. Her finnes eng (knollmjødurtenge) som domineres av smaltimotei og har et stort artsmangfold med bl.a. aksveronika, fagerknoppurt, enghavre, gullkløver, bakkekløver og rundskolm. Denne enga har skjøtselsplan og slås årlig.

En viktig lokalitet med kalkrike tørrenger med arter som dunhavre, hjertegras, marianøkleblom, flekkmure, gjeldkarve, flekkgrisøre og gulmaure finnes i Telemark, på Marker-gårdene i Skien. Viktige dunhavreenglokaliteter finnes også i sentrale fjellstrøk. Slåttemarkene i Vågå i Oppland var eksempel på det med karakteristiske arter som bitterblåfjær, blåmjelt, fjellnøkleblom, marinøkkel, bakkesøte og brudespore (Norderhaug 1988). Restenger av denne typen er viktige å ivareta. På kambrosiluren i dalførene fantes det tidligere knoppurteng, men de fleste av disse kalktørrengene har forsvunnet. En av de viktigste gjenværende kalktørrengene på Østlandet finnes på Gile, Østre

Toten. Den er artsrik med arter som markmalurt, dragehode, bakkestarr, smånøkkel og mange rødlistete arter av beitemarkssopp.

Generelle råd ved skjøtsel og restaurering av verdifulle slåttemark

Skjøtsel

Den beste måten å skjøtte en gammel artsrik eng på, er å følge opp den tradisjonelle driftsforma, uten gjødsel og med sein slått. Det tradisjonelle slåttetidspunktet har variert noe fra sted til sted, avhengig av klima og høyde over havet. Derfor er det viktig å finne ut hva som har vært vanlig på den aktuelle lokaliteten eller i nærområdet fra gammelt av. Slått før 10. juli («Knut med Ijåen») var sjeldent.

Man bør bruke lett redskap (Ijå/motorljå, tohjuls slåmaskin eller lettere traktor der dette er mulig). Graset må bakketørkes /ev. hesjes før det fjernes. Tørkeprosessen er viktig for at frøa til engartene skal få modne ferdig og drysse av, slik at en del blir liggende igjen på enga når høyet samles sammen og kjøres vekk.

Noen steder har engene i tillegg blitt beita, enten vår eller høst eller begge deler. *Bare* beiting kan vel og merke ikke gjøre samme skjøtselsmessige nytta som slått. Er beiting eneste mulighet for skjøtsel i en periode, er storfebeiting det mest skånsomme. De velger ikke ut "godbitene" slik sauene gjør. Beitepresset må i tilfelle ikke være for stort, og man må vente seg noe manuell etterrydding. Der man har tidligblomstrende arter, som f.eks. søstermarihand (blomstrer april-mai), er det særlig viktig at man unngår vårbeite. Tilleggsfôring under beite kan medføre en gjødseleffekt, og er noe man generelt bør unngå.

Selv i vanskelige (våte) sesonger, kan ikke bruk av beitepusser forsvares i en sammenheng der man søker å restaurere eller opprettholde en gammel slåttemarkslokalitet. Både dette at det blir slått seint, og at *alt graset samles opp og fjernes* er viktige forutsetninger for å ivareta artsinnholdet i ei slåtteeng.

Det største artsmangfoldet finner man ellers ofte lang kantene, og gjerne i brattere hellinger. Det er derfor særlig viktig å få skjøtta nettopp disse delene av enga.

Restaurering

Når det gjeld restaurering av enger som er i gjengroing og utviding av eksisterende slåtteareal er det viktig å ikke sette i gang med mer omfattende restaurering enn det man greier å følge opp med skjøtsel i ettertid. Dersom det er mange delfelt som skal restaureres, kan det være lurt å ta det trinnvis over flere sesonger. Da vil man få en følelse med hvor omfattende de ulike tiltaka er, og hva man kan forvente å få gjennomført per sesong. Slik blir det heile mer overkommelig.

I slåtteenger som *ikke* har vært tresatte er det ikke noe poeng i å sette igjen noe særlig med tre. All gran/furu og fremmede treslag (for eksempel platanlønn) bør fjernes. Ett og anna lauvtre med fin og vid krone *kan* få stå. Gamle styvingstre (dvs. lauvtre som er tilkappa for høsting av lauvgreiner) bør spares. Ellers bør man fjerne tre som hindrer lysinnstråling langs kantene av slåttemarka.

Hogst/grovrydding bør gjennomføre på frossen og helst bar mark (ev. med tynt snødekke), dette for å unngå skader på undervegetasjonen og for å få så låg stubbe som mulig. Stubber kan ellers kappes helt ned til bakken ved etterrydding på barmark. Større stubber vil gå raskere i forråtning om man skiller barken fra veden med et spett eller lignende, og stapper jord i mellom. Med unntak av for osp og or, kan man også unngå renninger på denne måten.

Mindre busker og lauvoppslag kan med fordel ryddes litt utpå på sommeren når det er tørt. Da er mye av biomassen samla i bladverket, og rotsystemene er på sitt svakeste. Dette faller normalt sammen med slåttetidspunktet.

Etter hogst og rydding er det svært viktig at alt ryddeavfall, kvist, stubber og lignende blir samla sammen og brent på egna steder, aller helst utenfor sjølve lokaliteten. Dette for å unngå oppgjødsling og utskygging. Ryddeavfall som ligger spredt utover vil ellers fort kunne føre til ny dominans av uønska rasktvoksende, storvokst og dermed konkurransesterk vegetasjon. Oppflising og spredning av flis i området man restaurerer er av samme grunn ikke tilrådelig.

Det som står igjen (gjenstående biomasse) vil ta opp noe av næringa som blir frigjort fra de døde røttene til tre og busker som har blitt rydda vekk. I en restaureringsfase vil denne gjødseleffekten, sammen med den økede lysinnstrålinga, medføre gode forhold for uønska nitrogenkrevende arter (som for eksempel mjøddurt, bringebær, brennesle). Det kommer gjerne en del renning og felt med «problemarter». Gradvis åpning er derfor viktig.

Det kan bli nødvendig å slå problemfelt og lauvrenninger flere ganger gjennom den første sesongen, og i tillegg året etter. Ev. felt med einstape (bregne) bør slås ned med kjepp (knekkes, ikke skjæres av). På denne måten fortsetter bregna med å transportere næring fra røttene, og utarmer slik selv rotsystemet sitt. Den fjernes så på høsten, eller ev. under forberedende rydding på våren («røying» av kvist og kvast).

Mange treslag kan spre seg både med frø, stubbe- og rotskudd. Den vegetative formeringa (stubbe- og rotskudd) trigges ved hogst. Ospa er kjent for å skape særlige utfordringer, da det kan komme opp i hundrevis av rotskudd fra røttene på enkelte trær, og dette opptil 40 meter fra mortreet. Ospa kan det derfor lønne seg å ringbarke (sokke). Dette gjøres på ulike måter, men man anbefaler å skjære et fem cm bredt bånd rundt treet nedenfor nederste greina. Det er viktig at snittet er så dypt at all barken forsvinner, slik at transporten av næringsstoff helt sikkert er brutt. Det er lettest å ringbarke om våren. Etter tre somre kan de døde trærne fjernes. Av andre tre som setter rotskudd kan ellers nevnes ask, alm, lind, rogn, selje, gråor, hassel og dunbjørk, men det er først og fremst ospa som kan skape store problem.

Stubbebehandling med glyfosatmidler skal ikke brukes ved restaurering av artsrik kulturmark, da man samtidig står i fare for å ødelegge levetilstanda for sopprot (mykorrhiza), som er avgjørende for eksempel for en del orkidéarter.

For mer utfyllende informasjon om skjøtsel, restaurering og hevd, se:

Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker som finnes på DNs heimesider:
<http://www.dirnat.no/content/1916/>

B. Spesiell del: (se veiledning til tabellen nederst i dokumentet)

SØKBARE EGENSKAPER (for Naturbase)

Navn på lokaliteten Renslo		Kommune 0617 GOL	Områdenr.
ID i Naturbase	Registrert i felt av: Ellen Svalheim, Bioforsk og Jørn Magne Forland, Gol kommune		Dato: 06.08.12 og 05.07.12
Eventuelle tidligere registreringer (år og navn) og andre kilder (skriftlige og muntlige)			Skjøtselsavtale: Inngått år: Utløper år:
Hovednaturtype: D01 Slåttemark Tilleggsnaturtyper:		Utforminger G4 frisk fattig eng G7 Frisk tørr, middels baserik eng (hovedsakelig) G12 Våt/fuktig middels næringsrik eng	
Verdi (A, B, C): B		Annen dokumentasjon (bilder, belagte arter m.m.)	
Påvirkningsfaktorer (kodeliste i håndbok 13, vedlegg 11)			
Stedkvalitet		Tilstand/Hevd	Bruk (nå):
< 20 m	X	God	X
20 - 50 m		Svak	
50-100 m		Ingen	
> 100 m		Gjengrodd	
		Dårlig	
Slått		Torvtekt	
Beite		Brenning	
Pløying		Park/hagestell	
Gjødsling			
Lauving			
Vegetasjonstyper: G4 frisk fattig eng G7 Frisk tørr, middels baserik eng (hovedsakelig) G12 Våt/fuktig middels næringsrik eng			

OMRÅDEBESKRIVELSE (For Naturbase og som grunnlag for skjøtselsplanen)

INNLEDNING

Renslo gnr 14 bnr 15 i Gol kommune er en gammel gard som kommunen nå eier. Det er et ønske både fra kommunen og Fylkesmannen i Buskerud å ta vare på de gamle slåtteengene. Slåtten av engene gjøres på dugnad med hesjing. Området kan brukes i undervisningssammenheng. Området er botanisert av Ellen Svalheim fra Bioforsk og Jørn Magne Forland fra Gol kommune. Skjøtselsplanen er laget av Knut Volland Norsk landbruksrådgiving Østafjells i samarbeid med Ellen Svalheim og Jørn Magne Forland. Lokaliteten er vist på ortofoto og er sammenlignet med et flyfoto fra 1969. Med påbefaringen var Jørn Magne Forland, Tove Solheim, begge Gol kommune og Kåre (Tilsynsmann) og Grete Lybekk.

BELIGGENHET OG NATURGRUNNLAG:

Lokaliteten ligger sørvendt og sentral plassert i Gol kommune, om lag 1 km fra Gol sentrum. Petterbråten boligfelt grenser inntil lokaliteten i nordvest. Lysløype passerer i nedkant av området, og det går turstier gjennom området og forbi opp mot Åsgardane. Tunet på garden ligger ca 287 moh.

Hovedbergarten i området er en diorittisk til granittisk gneis, dvs en relativt sur og næringsfattig bergart. Løsmassene er transportert og avsatt av isbreer, vanligvis hardt sammenpakket, dårlig sortert og kan inneholde alt fra leir til stein og blokk. Moreneavsetninger med tykkelse fra 0,5 m til flere ti-talls meter. Det er få eller ingen fjellblotninger i området. Området ligger i en sørboreal sone.

NATURTYPER, UTFORMINGER OG VEGETASJONSTYPER

Området er en slåttemark (D01) som har vært brukt også til beite og åkerland. Området lengst øst, den øvre del og noe på nedsiden av huset er av en G4 type, frisk fattigeng. Området langs bekken er mer en våt/fuktig middels næringsrik eng (G12). Resten av arealet er en G7 utforming frisk middels baserik eng.

ARTSMANGFOLD:

Det er funnet et stort artsmangfold i området. Det er funnet 10-20 eksemplarer av marinøkkel. Det største mangfoldet er funnet på de tørrere delene av lokaliteten.

BRUK, TILSTAND OG PÅVIRKNING:

Garden har vært en husmannsplass under Hersla gard. Sannsynligvis har det vært folk på garden fra 1800 tallet. Det bodde folk på garden til rundt 1965-70 tallet og drev da med husdyr. Det var 1 -2 melkekuer. Etter dette har deler av arealet vært nyttet til åker, bl.a. det øverste stykket dyrket grønnsaker økologisk. På det arealet var det mye kløver.

Området blir slått hvert år og graset fjernet. Tidligere har området blitt beitet med hest over en lengre periode, men her ble det mye tråkkskader. Skogen har fått lov til å bre seg innover i slåttemarka særlig i de fuktigere områdene og i noen av kantene.

Flybilde fra 1969 viser at skogen har krøpet innover, særlig i øvre kant.

Området er litt i forfall med en del gjengroingsarter på de mest fuktige og næringsrike arealene. Skogen har vokst litt innover i de gamle slåttemarkene.

Det går turstier gjennom området.

FREMMEDE ARTER:

KULTURMINNER:

Området er et «bygdetun» med mange hus som er tatt vare på. Av andre kulturminner er det rydningsrøyser og steingard. Disse bør ryddes godt fram.

SKJØTSEL OG HENSYN

For å ta vare på mangfoldet av planter og utvikle området må det høstes minst 1 gang pr år og graset fjernes uten at arealet blir gjødslet. Slåtten bør være så seint at de fleste plantene har rekt å sette frø. Anbefalt slåttetid er siste del av juli og seinere. Graset bør bakketørkes eller hesjes før fjerning. Kantvegetasjonen er ofte den mest artsrike og bør slås godt ut.

Områder med mye mjøddurt og brennesle bør slås helst 3 ganger i sesongen for å «tyne» disse slik at det fjernes mest mulig næring fra jorda. Dette graset kan fjernes umiddelbart.

Arealet kan med fordel høstbeites for å fjerne mest mulig grønnmasse slik at den ikke vil fungere som gjødsling til neste års vekst. Alle dyreslag kan brukes, men helst rolige og lette dyr som ikke trækker mye opp.

Generelt bør alle trær inne i lokaliteten fjernes, men enkelttrær som «den hellige treenighet, eller andre trær som har en betydning for området kan stå. Ved fjerning av lauvtrær bør de ringbarkes og stå i flere år før de hogges slik at de ikke setter stubbeskudd. Svært lav stubbing og skjæring i rothalsen og siderøtter vil redusere mengde nye skudd og kan være et alternativ til ringbarking. Kvist som skal brennes bør gjøres på områder med mye mjøddurt og brennesle.

DEL AV HELHETLIG LANDSKAP:

Området er ikke en del av et helhetlig landskap, men et isolert område omkranset av skog og byggefelt.

VERDIBEGRUNNELSE:

Det er ikke funnet noen rødlista arter i området er derfor vurdert til en B (viktig) lokalitet. En skal ikke se bort fra at det finnes sjelden insekter og beitemarksoppper i området som kan løfte den til en A lokalitet. Dette bør undersøkes. Ved en aktiv skjøtsel av området framover og spesielt jordekantene kan det dukke opp nye planter som endrer verdisettingen.

SKJØTSELSPLAN

DATO skjøtelsesplan: 02.11.2012	UTFORMET AV: KNUT VOLLAND	FIRMA: NORSK LANDBRUKSRÅDGIVING ØSTAFJELLS
------------------------------------	------------------------------	--

UTM 6730289,496703	Gnr/bnr. 14/15	AREAL (nåværende): 11 daa	AREAL etter evt.restaurering: 11 da	Del av verneområde? Nei
-----------------------	-------------------	------------------------------	--	----------------------------

Kontakt med grunneier/bruker (ev /informant). Før opp tidsperioder, ev datoer.

Navn: Jørn Magne Forland

Type kontakt (befaring, tlf, e-post med mer)

Befaring, tlf og epost.

MÅL:

Hovedmålet for lokaliteten er å bevare og skjøtte på en tradisjonell måte, en verdifull slåttemark.

Konkrete delmål:

1. Fjerne alle trær og busker innenfor avgrenset område. Bortsett fra «den hellige treenighet».
2. Redusere innslaget av brennesle og mjødurt i de mest frodige områdene (fuktområder).
3. Få fram de gamle steinrøysene.

Tilstandsmål arter:

- Øke forekomsten av arter knytta til ugjødsle slåtteng

Mål for bekjempelse av problemarter/gjengroing:

- Redusere omfanget av brennesle og mjødurt

AKTUELLE TILTAK: Generelle tiltak: • Slå enga etter blomstring og bakketørke eller hesje dette før det fjernes. Slåtten bør skje tidligst i andre halvdel av juli. Aktuelle restaureringstiltak, utover de generelle: • Fjerne alle trær innenfor området. Kvisten fjernes ut av området eller brennes på områder med mye brennesle og mjødukt. • Slå de frodigste arealene (fuktenga) minst 2 ganger pr år for å redusere næringsinnholdet i jorda i noen år. • Fjerne gammel kvist og planterester fra steinrøyser. Aktuelle årlige skjøtselstiltak, utover de generelle: • Området anbefales høstbeita. Særlig viktig når det er mye gras om høsten. Antall beitedyr bestemmes ut fra beitetilgangen.	Prioritering (år)	Ant daa og kostnad/daa	Kontroll: (Dato)
UTSTYRSBEHOV: Det er behov for ei ryddesag med slåttestyr som f.eks. trekantblad			
OPPFØLGING: Skjøtelsplanen skal evalueres innen, 5-10 år: Behov for registrering av spesifikke artsgrupper: Kan være aktuelt å sjekke området for beitemarksopp og insekter.			
Tilskudd søkt år:		Søkt til:	
Tilskudd tildelt år:		Tildelt fra:	
Skjøtelsavtale parter: Gol kommune og Fylkesmannen i Buskerud, miljøvernavdelingen			
ANSVAR: Person(-er) som har ansvar for iverksettelse av skjøtelsplanen. Åsmund Tysse hos Fylkesmannen i Buskerud og Jørn Magne Forland Gol kommune.			

Kilder:

Forland, Jørn Magne; Biologisk mangfold på Renslo. Befaringsrapport

05.07.2012

Forland, Jørn Magne ; Faktaark sept. 2012

Svalheim, Ellen ; Notater fra botanisering 06.09.2012

Ellers personlig informasjon under befarings

Bilde 1. Avgrensing av området Renslotunet

Flybilde 2 og 3 viser samme området i 2010 og 1969

Bilde 4. Delvis gjengrodde steinrøyser i nedre del av lokaliteten. Foto.Knut Volland

Bilde 5 viser steingjerde som er i ferd med å bli borte.
Foto: Knut Volland

Bilde 6. Sett fra øst mot tunet. Viser tydelig inngroing fra kantene, jfr. Flyfoto fra 1969

Foto: Knut Volland

Bilde 7 viser området nord for låve. En tørrbakke med stort biologisk mangfold
Foto: Knut Volland

Bilde 8 viser det øverste området hvor skogen vokser inn.

Foto: Knut Volland

Artsliste.

Bakkestjerne
Bjørk
Bleikstarr
Blåklokke
Blåkoll
Brennesle
Bringebær
Dunkjempe
Engforglemmegei
Engfrytle
Enghumbleblom
Engknoppurt
Engkvein
Engnellik
Engrapp
Engsmelle
Engsoleie
Engsyre
Fagerknoppurt
Firkantperikum
Flekkmaure
Fuglevikke
Føllblom
Gjeldkarve
Gjerdevikke
Gjetertaske
Glattveronika
Gran
Grasstjerneblom
Groblad
Gulflatebelg
Gulmaure
Harerug
Hestehov
Hundegras
Hvitkløver
Hvitmaure
Høymole
Hårsveve
Karve
Klengemaure
Kornstarr
Korsknapp

Krypsoleie
Kveke
Legeveronika
Løvetann
Marikåpe
Marimjelle
Marinøkkel
Markjordbær
Mjødurt
Mjølke sp.
Nyperose
Osp
Paddesiv
Prestekrage
Rogn
Ryllik
Rødhyll
Rødknapp
Rødkløver
Rødsvingel
Sandskrinneblom
Selje
Skjermesveve
Skogkløver
Skogsnelle
Skogstorkenebb
Slirestarr
Slåttestarr
Smalkjempe
Smørbukk
Stemorsblomst
Stormaure
Storsyre
Strutseving
Sølvmore
Teiebær
Timotei
Tiriltunge
Torskemunn
Vårpengeurt
Øyentrøst